

RYHMÄ- ILMIÖ

Ryhmänohjaajan käsikirja ammatillisiin oppilaitoksiin

#ryhmäilmiö

Ryhmäilmiö: yhteisöllisyyden teoria ja käytäntö

- Mikä?
- Miksi?
- Miten kehitetty?
- Miten otettu vastaan?
- Mitä seuraavaksi?

Ryhmäilmiö pähkinänkuoressa

- Yksinkertainen työkalupakki nuorten ryhmien ohjaamiseen ja huoltamiseen
- Kehitetty Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n hankkeessa: AMIS – Arjen Ammattilaiset (2011 – 2015)
- Kirja ja 2 h ilmainen käyttöönottokoulutus annettu n. 3000 nuorten parissa työskentelevälle aikuiselle

RYHMÄILMIÖN RAKENNE JA SISÄLLÖT

1 TUNTIRAKENNE
RYHMÄNOHJAAJAN
TUNNILLE

2 RYHMÄN VAIHEET
JA RYHMÄROOLIT

3 SINUN, MINUN, TEIDÄN
VAI MEIDÄN VASTUU?
AMMATTILAISET JA
PERHE OPISKELIJAN
YMPÄRILLÄ

4 TUNTISISÄLTÖJÄ
JA MENETELMIÄ

Ryhmäilmiö auttaa nuoria ja parantaa maailmaa

- Nuoruus on ryhmäilmiö
- Suuri osa terveys- ja hyvinvointiongelmista liittyy sosiaaliseen osattomuuteen ja yksinäisyyteen (esim. Maunu 2014)
- Myös esim. opinnoissa ja töissä menestyminen edellyttää sosiaalisia valmiuksia
 - myös ”myönteisen tunnistamisen” perusvalmiuksia
- Sosiaalisia taitoja voi oppia vain ryhmissä

Ryhmäilmiö auttaa ja kunnioittaa myös aikuisia

- Aikuisten valmiudet lukea ja ohjata ryhmiä usein heikkoja
- Nuorten kanssa työskentelevien olosuhteet ja resurssit usein niukkoja
- Tarvitaan yksinkertainen työkalu, jonka käyttö ei edellytä aikuisten tai yhteiskunnan muutosta

Ryhmäilmiön kehitystyö 1

- Tutkimustyö (esim. Maunu 2012 ja 2014)
- Käytännön kokemus ryhmien kanssa työskentelystä

=> Mikä on nuorille itselleen parasta?

Ryhmäilmiön kehitystyö 2

- 11 ryhmähaastattelua viidessä eri AOL:ssa (52 työntekijää, N=25, M=27)
- Havainnointia ja keskustelua nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa
- Mitä ammattilaiset työstään ajattelevat, millaisissa olosuhteissa työskentelevät, mitä kokevat tarvitsevansa jne.?

=> Kuinka ”nuorten paras” saadaan myös aikuisten arkeen?

Ryhmäilmiön vastaanotto 1

- Palautekysely (N = 503)
- Yleisarvosana 3,99 (1–5)
 - 81,4% antoi arvosanan 4 tai 5
- Yli 90% koki, että koulutus ymmärsi opettajien arkityötä ja antoi siihen uusia välineitä ja virikkeitä (vars. ryhmänohjaamiseen)

Ryhmäilmiön vastaanotto 2

- Opettajien ryhmähaastattelut ennen ja jälkeen RI-koulutuksen (3 AOL, 2x6 ryhmää, 39 työntekijää, N=32, M=7)
- 2 oppilaitoksessa positiivinen vastaanotto
- 1 oppilaitoksessa negatiivinen vastaanotto: RI ei kuulu opettajille
 - Ammatti-identiteetin sisältö ja rajat: opettajalähtöinen opettaminen vai nuoresta lähtevä ohjaaminen?

Ryhmäilmiö ja nuoret

- Nuorten ryhmähaastattelut RI-koulutuksen jälkeen (3 AOL, 6 ryhmää, 46 opiskelijaa, N=21, M=25)
- Aktiivisesti ryhmäytetyt ryhmät osaavat toimia paremmin yhdessä
 - Puheenvuorot jakautuvat tasan, hiljaisemmat uskaltavat puhua, toisia kuunnellaan ja tuetaan, haastattelijalle vastataan jne.
- Sosiaalisen luottamuksen (pääoman, tuen jne.) konkreettinen indikaattori!
- Välineellä ei ole väliä

Yhteenveto

- Aktiivinen ryhmänhuolto helpottaa kaikkien työtä ja antaa nuorille merkittävästi paremmat valmiudet työ- ym. elämään
- Aikuisten käsitykset ryhmänhuollon tärkeydestä ja valmiudet toimia sen mukaan jakautuvat lähinnä sattumanvaraisesti

Seuraavaksi...

- Ryhmäilmiö 2 muuallekin kuin AOL:iin
 - Lisäksi uusia sisältöjä ja menetelmiä
 - Ilmaisia koulutuksia v. 2015 loppuun
- Tutkimushanke: Opiskelijan hyvinvointi ja opettajan arki ammatillisessa koulutuksessa
 - Mitkä ”toimijuuden tekniikat” tuottavat nuorille hyvinvointia oppilaitoksen arjessa ja mitkä haurastuttavat sitä?
 - Kuinka oppilaitoksen arkirutiinit ja opettajien ym. aikuisten toiminta tukee tai vaikeuttaa tätä?

KIITOS!

antti.maunu@ehyt.fi

- Tilaa Ryhmäilmiö: ryhmailmio@ehyt.fi
- Maunu, Antti (2014) *Kuinka terveyttä tehdään? Sosioekonomiset terveyserot ja ammatilliset oppilaitokset niiden kaventajina*
<http://www.ehyt.fi/fi/ajankohtaista/julkaisut/?itemid=1303&a=viewItem#juttu>
- Maunu, Antti (2012) *Ryypäämällä ryhmäksi? Ehkäisevän päihdetyön karttalehtiä nuorten ja nuorten aikuisten juomiskulttuureihin*
<http://www.ehyt.fi/fi/ajankohtaista/julkaisut/?a=viewItem&itemid=859>

